

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1261/2025
23.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, записничарем, у кривичном предмету окривљене АА и др., због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Михаила Зечевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву К 39/23 од 23.12.2024. године и Вишег суда у Краљеву Кж1 40/25 од 11.08.2025. године, у седници већа одржаној дана 23.10.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Михаила Зечевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву К 39/23 од 23.12.2024. године и Вишег суда у Краљеву Кж1 40/25 од 11.08.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву К 39/23 од 23.12.2024. године, окривљени ББ и окривљена АА оглашени су кривим због по једног кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и осуђени на новчане казне у износу од по 70.000,00 (седамдесетхиљада) динара, које су дужни да плате у року од 30 (тридесет) дана, рачунајући од дана правноснажности пресуде, а ако окривљени наведене казну не плате у остављеном року, исте ће бити замењене казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом, окривљени су обавезани да суду на име паушала плате износе од по 5.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Наведеном пресудом одлучено је да свака страна сноси своје трошкове кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Краљеву Кж1 40/25 од 11.08.2025. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене АА, адвокат Михаило Зечевић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд утврди да је побијаним пресудама повређен закон на штету окривљене и исте укине и предмет врати на поновни поступак.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, је неоснован.

Бранилац окривљене АА, у захтеву за заштиту законитости наводи да исти подноси због повреде кривичног закона из члана 439. ЗКП, без опредељења конкретне тачке тог члана и у вези са тим суштински истиче да дело за које је окривљена оглашена кривом и осуђена није кривично дело. Наиме, бранилац у захтеву наводи да речи које су окривљеној приватном тужбом стављене на терет, нису изречене са намером омаловажавања већ у одбрани права и заштити оправданих интереса, након што је приватни тужилац - окривљени ББ, насилно ушао у њену кућу, тако што је провалио врата током ноћи. Сходно наведеном, бранилац сматра да су нижестепени судови, у конкретном случају, морали да примене одредбу члана 170. став 4. Кривичног законика, која предвиђа основ искључења постојања кривичног дела увреда из члана 170. Кривичног законика. Међутим, како су нижестепени судови то пропустили да учине, то према ставу браниоца радња за коју је окривљена правноснажно осуђена није кривично дело јер у конкретном случају нема намере омаловажавања као битног субјективног обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, који по оцени Врховног суда представљају повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, не могу се прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело увреде из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог.

Заштитни објекат кривичног дела увреде је част, као и скуп свих вредности неког лица (интелектуалних, карактерних, моралних, физичких и других особина и вредности) и углед, као одраз тих вредности у друштву, па сходно томе радња извршења кривичног дела у питању представља свако поступање којим се напада било која од тих вредности, а којима се у суштини изражава непоштовање или понижење достојанства личности. При томе, карактер тих радњи као увредљивих, цени се са становишта опште усвојених друштвених ставова и мерила, као и околности под којима се догађај одиграо.

Чланом 170. став 4. Кривичног законика прописано је да се неће казнити за дело из става 1. до 3. овог члана учинилац, ако је излагање дато у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, ако се из начина изражавања или из других околности види да то није учињено у намери омаловажавања.

Сходно наведеном, за постојање кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика није потребно да постоји намера омаловажавања већ свест и воља да се изрази непоштовање или понижење достојанства личности. Супротна ситуација, постоји када је реч о случајевима из члана 170. став 4. Кривичног законика, када намера омаловажавања, иако није изричито садржана у бићу кривичног дела увреде из става 1. овог члана, према налажењу овог суда, улази у њен појам и као таква мора бити обухваћена и изреком пресуде.

Према стању у списима предмета, окривљена је „дана ...2022. године, у Врњачкој Бањи, способна да схвати значај свог дела и управља својим поступцима и свесна да је овакво њено дело забрањено, чије је извршење хтела, у стамбеном објекту у улици..., увредила приватног тужиоца ББ, на тај начин што му је упутила речи „Где си кренуо ноћас, стоко једна неваспитана“, на који начин је окривљена увредила приватног тужиоца“.

Описане радње, које је окривљена предузела, по оцени овог суда, садрже све субјективне и објективне елементе кривичног дела увреда из члана 170. става 1. Кривичног законика, а како су то правилно закључили и нижестепени судови, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, којима се указује на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Наведене увредљиве речи, према изреци побијане првостепене пресуде, окривљена није изнела у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, па се супротно наводима захтева, по налажењу овога суда, у конкретном случају не ради о ситуацији из 170. став 4. Кривичног законика, из ког разлога намера омаловажавања не мора ни бити наведена у чињеничном опису кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, за које је окривљена оглашена кривом.

Наводи захтева, којима бранилац указује да је изрека правноснажне пресуде неразумљива, представљају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, док наводи којима бранилац указује да су разлози пресуде нејасни и противречни, представљају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Осталим наводима захтева бранилац оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа, што представља повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Међутим, како битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и повреда одредбе члана 440. ЗКП, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у разматрање и оцену ових навода, није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене АА, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић